

PAPER DETAILS

TITLE: THE PARTICIPATION OF PUBLIC AND PRIVATE RECEIVABLES IN SEIZURE AND
PREPARING THE LIST OF CREDITORS

AUTHORS: Memduh ASLAN

PAGES: 2600-2617

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2552286>

GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Journal homepage: <http://dergipark.org.tr/tr/pub/jss>

Araştırma Makalesi • Research Article

Kamu ve Özel Alacakların Hacze İştiraki ve Sıra Cetvelinin Hazırlanması

The Participation Of Public and Private Receivables in Seizure And Preparing The List Of Creditors

Memduh ASLAN^{a*}

^a Doç. Dr. Kocaeli Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Kocaeli/TÜRKİYE
ORCID: 0000-0002-9512-3876

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 22 Temmuz 2022

Kabul tarihi: 19 Ekim 2022

Anahtar Kelimeler:

Sıra cetveli,
Hacze iştirak,
Paraya çevirme

ARTICLE INFO

Article History:

Received: July 22, 2022

Accepted: October 19, 2022

Keywords:

List of creditors,
Participation in seizure,
Liquidation

ÖZ

Borçlunun malvarlıkları üzerinde birden fazla alacaklının haciz talebinin bulunması ve nakde çevrilen malvarlıklarının alacaklılar arasında paylaşılabilmesi için öncelikle sıra cetveli hazırlanması gerekmektedir. Sıra cetvelinin hazırlanmasında alacakların rehinli, imtiyazlı, rüçhanlı veya kamu alacağı olup olmaması, borçlunun iflas durumunda bulunup bulunmaması sıra cetvelini etkilemektedir. Birinci sıradaki hacze konu alacağın kamu alacağı olması veya özel hukuk ilişkisinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı sıra cetvelini etkileyen diğer önemli bir husustur. Haczedilen menkul veya gayrimenkulün nakde çevrilmesini yapacak tahsil dairesinin neresi olduğu da uygulamaları farklılaştırabilmektedir. Sadece kamu alacaklarının bulunması halinde Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri, sadece özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan alacakların bulunması halinde ise İcra ve İflas Kanunu hükümleri uygulanmakta ve çoğunlukla bir sorun çıkmamaktadır. Ancak kamu alacakları ile özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan alacaklar için aynı varlık üzerinden haciz uygulanması halinde birbirine istisnalar getiren iki kanunun birlikte uygulanmak durumunda kalınması sıra cetvelini oluşturmada karışıklıklara neden olabilmektedir. Bu çalışmada her iki tahsilat kanununun birbirine uyguladığı istisnalar farklı varyasyonlar üzerinden ortaya konulacaktır.

ABSTRACT

In order for more than one creditor to have a lien on the debtor's assets and to distribute the cashed assets among the creditors, a rank order is applied. Whether the receivables are pledged, privileged, preferential or public receivables, whether the debtor is in bankruptcy or not, affects the ranking list. Another important issue affecting the order list is whether the receivable subject to the seizure in the first place arises from a public receivable or private law relationship. The location of the collection office that will convert the seized movable or real estate into cash may also differentiate the practices. In the case of only public receivables, the provisions of the Law on the Collection of Public Receivables and the provisions of the Execution and Bankruptcy Law are applied if there are only receivables arising from private law relations, and there is usually no problem. However, in case of lien on the same asset for the receivables arising from the relationship between public receivables and private law, the two laws that bring exceptions to each other have to be applied together, which can cause confusion in creating the list. In this study, the exceptions that both collection laws apply to each other will be revealed through different variations.

* Sorumlu yazar/Corresponding author.

EXTENDED ABSTRACT

While the sale price is shared according to the shares of the creditors who participated in the seizure after the seized goods are sold in an execution proceeding, there will be no need to arrange the list of Creditors if the sale amount covers the receivables of all creditors. In the absence of the conditions of participation in the seizure, after the creditor in the first place receives his receivables, the other creditors will collect their receivables, respectively, and the remainder will be returned to the debtor. Participation in the seizure is regulated in Articles 100 and 101 of the Execution and Bankruptcy Law (EBL) numbered 2004.

Article 21 of the Law No. 6183 on Collection Procedure of Public Claims (LCPPC), it is regulated that public credits can participate in sequestrations made subject to EBL. The ability of public administrations to participate in third-party liens made before them within the scope of Article 21, may cause the third parties, who put the first lien and have the opportunity to collect all of their receivables as of the lien date, not be able to recover a significant portion of their receivables, in case the seized property is not sufficient for the debtors. The length of time until the confiscated goods are converted into cash also increases this risk. In this study, different situations will be presented and it will be evaluated how the sequence table will be formed.

As a result of the debtor's both private and public debts, the creditors try to recover their receivables by imposing a lien on their assets by converting the confiscated property into money. If the amount obtained as a result of the conversion of the debtor's assets into cash does not cover the receivables of all creditors, the provisions of the LCPPC and the EBL should be applied together in the distribution of the sales price. Since the Article 100 of the Law No. 6183 refers to the bankruptcy provisions of the EBL instead of making a special regulation regarding bankruptcy, there is not much problem in creating a list in case of bankruptcy. In case of participation in the seizure, the public receivables participating in the first seizure and sharing with the privileged receivables in the first line of article 206, making an assessment of the amount of public receivables with a triple tax loss penalty according to the 344th article of the Tax Procedure Law, especially due to the actions in the 359th article of the Tax Procedure Law, The fact that precautionary lien can be made pursuant to Article 13 of Law No. 6183 ensures that the public receivables participate in the sequestration with high amounts. This situation brings with it the risk of not getting any shares if other privileged receivables are placed in the previous row in the order table according to article 206 of the EBL before the first foreclosure. Due to the fact that the Law No. 6183 seizes the collateral transactions regarding movables and real estates in accordance with the provisions of the lien a specific type of pledged receivables arises for public receivables.

Although the right to participate in other public receivables is granted only if it is in the first place due to the public receivable, whether it is a precautionary lien, a lien on a guarantee, or an executive lien, in the event that the seized goods are converted into cash, the public administration with the first lien not only covers the receivables, but also the receivables that are due or accrued on the realization date and will collect all its receivables first. Other public receivables that can participate in the public foreclosure, on the other hand, will receive all of their receivables to the extent that money is sufficient, respectively, taking into account the order of participation in the foreclosure, not from the increased money. If the first lien is a lien belonging to third parties, in other words, if it is based on the follow-up made within the framework of the EPL provisions, public receivables will also participate in the lien. Presence of more than one lien before the pledge and the presence of privileged receivables among the receivables as a basis for the lien may result in not only the pledged receivables, but even the first lien before the pledge not receiving any share. Although participation in public foreclosure is limited to other public receivables in Article 69 of Law No. 6183, in the provisions regarding the sharing of money in Article 74, for the balance remaining to be returned to the debtor. However, since the remaining amount constituting the said price is the sale price of the lien, the lien placed on this property but which cannot participate in the public lien must be accepted as the first lien within the framework of the provisions of the EBL.

Giriş

Gönüllü olarak tahsil edilemeyen özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan alacaklar için alacaklı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre takip yapmak zorundadır. İcra ve iflas idarelerinin takip taleplerini re'sen sonuçlandırmaları gerekmesine karşın, pratikte yapılan işlemlerin masraf gerektirmesi ve bazı işlemler için alacaklının talebine ihtiyaç duyulması gibi sebeplerle alacaklının işlemleri takibini gerektirir. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümleri gereğince kişiler hukuki işlemlerini bizzat takip edebilecekleri gibi bu işlemlerin takibinde münhasıran avukatları da yetkilendirebilirler.

2020 yılında icra müdürlüklerinde ilamlı veya ilamsız takip, iflas ve talimat olmak üzere toplam 6.739.856 yeni dosya açılmıştır. Önceki yıllardan devir gelen toplam 23.644.587 dosya ile birlikte icra müdürlüklerinin ilgilenmesi gereken dosya sayısı 30.384.443 adede ulaşmıştır (Adalet Bakanlığı, 2021, s. s. 44). Ağırlıklı olarak icra takip süreçleri alacaklılar adına avukatlar tarafından yürütülmektedir. Diğer taraftan kamu alacakları ise kuruluş kararnamelerinde tahsil dairesi bulunan kamu kurumları tarafından yürütülmektedir. Vergi daireleri, vergi alacakları bakımından genel kamu tahsil dairesi görevini de yürütmektedir. Gümrük alacakları bakımından gümrük idareleri, sosyal güvenlik alacakları bakımından ise Sosyal Güvenlik Kurumu daireleri tahsilat dairesi görevini de ifa etmektedirler. Borçlunun malvarlığı üzerinde birden fazla icra (tahsil) dairesinin cebri icra işlemleri yürütebilecek olması, alacaklıların alacakları bakımından sıra cetveli oluşturulmasında karışıklıklara da sebep olabilmektedir.

Bir icra takibinde haczedilen mallar satıldıktan sonra satış bedeli hacze iştirak etmiş bulunan alacaklılara hisselerine göre paylaştırılırken, satış tutarının bütün alacaklıların alacağını karşılaması durumunda sıra cetvelinin düzenlenmesine gerek olmayacaktır (Deynekli, 2008, s. s. 28). Hacze iştirak koşulları bulunmadığında ilk sıradaki alacaklı alacağını aldıktan sonra kalandan sırası ile diğer alacaklılar alacaklarını tahsil edecekler, kalan ise borçluya iade edilecektir. Hacze iştirak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun (İİK) 100. ve 101. maddelerinde düzenlenmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun (AATUHK) 21. maddesinde üçüncü şahıslar tarafından yani İİK'ya tabi olarak yapılan hacizlere kamu alacakları bakımından iştirak edilebileceği düzenlenmişken, 69. maddede kamu hacizlerine diğer kamu idarelerinin de iştirak edebileceği düzenlenmiştir. Kamu idarelerinin gerek 21. madde kapsamında kendinden önce yapılmış olan üçüncü şahıs hacizlerine iştirak edebiliyor olması, gerekse kamu hacizlerine iştirak edebilmesi haczedilen malın borçlulara yetmemesi durumunda ilk haczi koyan ve haciz tarihi itibarıyla alacaklarının tamamını tahsil etme olanağı bulunan üçüncü şahısların alacaklarının önemli bir kısmına kavuşamamalarına sebep olabilmektedir. Haczedilen malların paraya çevrilinceye kadar geçen sürenin uzunluğu bu riski de artırmaktadır. Bu çalışmada farklı durumlar ortaya konularak sıra cetvelinin nasıl oluşacağı değerlendirilecektir.

Temel Kurallar

Borçlu yapılan icra takibine rağmen borçlarını ödemediği takdirde borcuna yetecek miktarda mal, alacak ve hakları üzerinde haciz uygulanabilecektir. Borçlunun haczedilen mallarının tüm alacaklıların alacağını karşılaması halinde herhangi bir iştirak kuralının uygulanmasına gerek olmayacaktır. Diğer taraftan sıra cetveli yapılsa dahi tüm alacaklılar alacağına kavuşacağından sıra cetveline itiraz etmeyi gerektirir bir durum da oluşmayacaktır.

Borçlunun malvarlığının tüm borçları karşılamaya yeterli olmaması halinde hangi alacakların hangi sırada ve ne oranda karşılanacağını tespiti önemli olacaktır. Alacağı karşılamaya yeterli malvarlığının bulunmaması halinde alacaklılar arasında menfaat çekişmesi

ortaya çıkacaktır. Sıra cetvelinde yer alınacak pozisyon alacağı kavuşma olanağı sağlayabileceği gibi, alacak kısmen veya tamamen karşılıksız da kalabilir. Sıra cetvelinde üst sıralarda yer alabilmek için ilk önce haciz uygulamak yeterli olmayacak, alacaklının kontrolü dışında imtiyazlı alacaklılar ilk haczin önüne de geçebilecektir.

2004 sayılı İİK cebri icra kuralları bakımından genel kanun olmakla birlikte kamu alacakları bakımından 6183 sayılı AATUHK hükümleri de özel olarak uygulanacaktır. Cebri tahsilatı düzenleyen her iki kanun arasında doğrudan genel ve özel olma tanımlaması bulunmamakla birlikte 6183 sayılı AATUHK’da hüküm bulunmayan hallerde doğrudan 2004 sayılı İİK hükümlerine atıf yapılmaktadır. Hacze iştirak düzenlemelerinde ise her iki kanun hükümleri arasında karşılıklı olarak istisnai düzenlemelere de yer verilmiştir. İstisna uygulanacak kamu alacaklarının nitelendirilmesi ve bunların tespiti zaman zaman özel bilgi ve uzmanlığı gerektiriyor olması, hacze iştirak kurallarının ve bu kuralların uygulandığı sıra cetvelinin oluşturulmasında zorluklara ve karışıklıklara neden olabilmektedir. Bu nedenle temel kural ve kavramları öncelikli olarak ele almak konuyu değerlendirmek bakımından önemlidir.

Sıra Cetveli

6183 sayılı AATUHK’da iflas ile ilgili olarak herhangi bir özel düzenlemeye yer verilmemiş, 100. maddede iflas yoluyla takip için İİK’ya gönderme yapılmıştır. Yine aynı şekilde sıra cetveli ile ilgili olarak da herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiş, sadece 21. maddede borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde 2004 sayılı İİK’nın 206. maddesinin üçüncü sırasında ve bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklarla birlikte işleme tabi tutulması gerektiği belirtilmiştir. 4949 sayılı Kanun’la, hacizde ve iflasta paraların paylaşılması sırasında alacaklılara alacaklarının hangi sırada ödeneceğini gösteren İİK m. 206 hükmünde de İsviçre hukuku örnek alınarak değişikliğe gidilmiş ve imtiyazlı alacakların sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır (Erdönmez, 2005, s. s. 152). Kamu alacaklarının iflas aşamasındaki imtiyazlı alacaklıların tatmin edilememesi gerekçesi ile 2003 yılında 4949 sayılı Kanunla kaldırılmış, 2006 yılında ise kamu alacaklarına imtiyaz tanınmanın zorunlu olduğu gerçeği karşısında 5479 sayılı Kanunla 3. sıradaki imtiyazlı alacaklara dahil edilmiştir (Üstün, Kamu Alacaklarına İflasta Öncelik Tanınması, 2015, s. s. 17-18).

2004 sayılı İİK’nın 140. maddesi gereğince satış tutarı tüm alacaklıların alacağını tamamen karşılamadığında icra dairesi alacaklıların bir sıra cetvelini yapacaktır. Sıra cetvelinin yapılmasında 206. madde gereğince, iflas durumunda alacaklılar hangi sırada olmaları gerekiyor ise o sırada yer alacak şekilde dikkate alınacaklardır. 206. maddede sıra cetveli için dört sıra belirlenmiştir. Hacze iştirak hakkı verilmeyen dördüncü sıradaki imtiyazlı olmayan diğer alacaklar ise önceki hacizli alacaklılar alacaklarını aldıktan sonra kalan olması halinde alacaklarını alabileceklerdir.

İlk Haczin Özel Alacağı Dayanması Halinde Hacze İştirak

Hacze iştirak edebilmek için malvarlığı üzerinde kesinleşmiş bir haczin bulunması gerekmektedir (Yılmaz, 1974, s. s.366). Herhangi bir haczin bulunmadığı durumda hacze iştirak müessesesini işletmeye gerek yoktur. Hacze iştirak edebilen alacaklılar, ilk haciz sahibi alacaklı ile eşit haklara sahip olacaktır. Hacze iştirak eden alacaklıların alacakları tamamen ödenmeden hacze iştirak edemeyen alacaklılara bir ödeme yapılmayacaktır. İİK’nın 207. maddesinde bir sıra evvelki alacaklılar alacaklarını tamamen almadıkça sonra gelen sıradakilerin bir şey alamayacaklarına ilişkin düzenleme iflas hali için geçerli olup, ilk üç sırada yer alan hacze iştirak hakkına sahip alacaklılar bakımından ise aralarında bir öncelik sırası yoktur.

Hacze Takipsiz İştirak

İİK'nın 100. maddesinde hacze iştirak derecelerinin teşkiline ilişkin düzenlemelerde hacze iştirak edebilecek alacakların takip yapmasını gerekli görürken, 101. maddesinde ise takipsiz hacze iştirak talebinin yapılma koşullarına yer verilmiştir. Buna göre borçlunun eşi ve çocukları ve vasi veya kayyımı olduğu şahıslar evlenme, velayet veya vesayetten oluşan alacaklar için takip işlemi yapmaksızın hacze iştirak edebileceklerdir. Yılmaz, bu düzenlemenin sebebini eski Medeni Kanunumuzun 162. maddesinde yer alan eşlerin evlilik birliği içerisinde birbirinden olan alacakları için icra takibi yapma yasağına dayandırarak kanun koyucunun bu düzenlemeyi aile birliğini korumayı esas alan düzenleme nedeniyle eşlerin zarar görmemesi için ihdas ettiğini açıklamaktadır (Yılmaz, 1974, s. s. 364-365). Türk Medeni Kanununda eşler arasında icra takibi yapma yasağına yer verilmemiş olmasına karşın İİK'da bir değişiklik yapılmamıştır.

Takipsiz iştirak hakkının kullanılabilmesi için evlilik, velayet veya vesayet ilişkisinin devam etmesi veya sona ermiş ise sona erme tarihinden itibaren 1 yıl geçmemiş olması gerekir. Anne ve babasıyla birlikte yaşayan reşit çocuğun açıkça vazgeçmediği, ailesine tahsis ettiği emek ve gelirlerinden kaynaklı olarak herhangi bir zaman sınırlamasına bağlı olmaksızın hacze iştirak etme hakkı bulunmaktadır.

İştirak bildiriminin takip dosyasına yapılmasından sonra borçlu ve alacaklılara itirazlarını sunmaları için 7 gün süre verilerek bildirimde bulunulur. İtiraz olması halinde geçici olarak alacak kabul edilerek 7 gün içerisinde iştirak talebinde bulunana dava açması için süre verilir. Dava açılmaz ise iştirak hakkı da düşer. İlama dayalı nafaka alacaklıları da iyiniyetli olmaları kaydıyla takipsiz her zaman hacze iştirak edebileceklerdir.

İhtiyati Hacizle İştirak

İİK'nın 102. maddesinde, taşınır bir malın haczi için tutulacak tutanakta daha önceden ihtiyati haciz yapılmış ise ihtiyati haciz sahibinin iştirak hakkına da yer verileceği belirlenmiştir. İİK 264. maddesinde dava açılmadan veya icra takibine başlanmadan önce ihtiyati haciz yapmış olan alacaklının 7 gün içerisinde takip talebinde bulunma veya dava açma zorunluluğu vardır. Borçlunun ödeme emrine süresinde itiraz etmemesi veya itirazının mahkemece kaldırılması veya iptal edilmesi halinde ihtiyati haciz icrai hacze dönüşecektir. İİK'nın 261. maddesi gereğince ihtiyati haciz kararının verilmesinden itibaren 10 gün içerisinde kararın infazı istenerek ihtiyaten haczedilen malların ihtiyati hacizden sonra ancak kesin hacze dönüşmeden önce başka bir alacaklı tarafından bu kanuna veya diğer kanunlara göre haczedilmesi halinde ihtiyati haciz sahibi alacaklı 100. maddedeki koşullar çerçevesinde kendiliğinden geçici olarak iştirak etmiş sayılacaktır. İhtiyati hacizle daha önceden haciz yapılmış olmasını kanun koyucu öncelik olarak kabul etmemiş, ancak mutlak surette ilk hacze değil, ihtiyati haciz ile kesin haciz arasında yapılmış ilk hacze iştirak edebileceği kabul edilmiştir. Sonra olsa bile ilk hacze iştirak edebilecek olan alacaklılar ihtiyati haczin önüne geçebileceklerdir.

Hacze Takipli İştirak

Hacze iştirak edebilmenin diğer koşulu ise alacağın takibe konu edilmesidir. Takibe konu edilmiş alacakların hacze iştirak edebilmesi için alacağın belirli sebeplere dayanması gerekmektedir. 2004 sayılı İİK'nın 100. maddesinde bu dayanaklar sınırlı olarak sayılmıştır. Buna göre ilk haciz ilamsız takibe dayanıyorsa bu takip talebinden önce, ilamlı takibe dayanıyorsa ilama konu davanın açılmasından önce yapılan icra takibi sonucunda borçlu hakkında aciz vesikası verilen alacaklılar hacze iştirak edebileceklerdir. İsviçre hukukunda; alacaklıya, haczedilen mal üzerinde mutlak ve münhasır bir rüçhan hakkı tanınmamış, tersine

diğer alacaklılar, aynı hacze belirli koşullar altında katılabilmek olanağına sahip kılınmışlardır, Türk hukukunda da nispeten İsviçre hukukundaki sisteme benzer bir sistem kabul edilmiş olmakla beraber, hacze katılma, kabul edilen koşullarla, İsviçre hukukuna göre daha dar tutulmuştur (Uyar, 2006, s. s.353). Kanunumuz, hacze katılmayı takip şartı, öncelik (tekaddüm şartı), öncelik şartının belgelendirilmesi ve zaman şartı olmak üzere dört şartın varlığına bağlamıştır (Yılmaz, 1973, s. s. 369).

Dava açtığı halde henüz davası sonuçlanmadığından takip talebinde bulunamayan alacaklılar dava tarihinden sonra yapılmış ilk hacze sonradan iştirak edebileceklerdir. Ancak bu tip alacaklıların hacze iştirak edebilmesi için verilen kararın satılan malın tutarı vezneye girinceye kadar takip yapmaya uygun olması ve haciz işlemi yapılabilecek durumda bulunması gerekir. İcrası için kesinleşmesi gereken alacaklar hakkında verilen kararlar takibe konu edilemeyeceğinden ilam olsa bile kesinleşmediklerinden hacze iştirak edemeyeceklerdir.

İcra takibine konu alacağın dayanağı ilk hacze dayanak takip talebi veya dava tarihinden önceki bir tarihli senede dayanması halinde bu senet üzerinde yer alan alacağın senet üzerinde yer alan tarih itibarıyla borçluyu bağlayacak surette var olduğunun şüpheye yer vermeyecek şekilde ortada olması gerekir. Senedin resmi olmasından kasıt borcu ortaya koyan kaydın, kamu hizmeti sunmakla görevli olan kamu kurumunun veya yaptığı işlemin kuruluş kanununda kamu hizmeti olduğu belirtilen yarı kamusal kurum veya kuruluşlar tarafından tutulan kayıt mahiyetinde olmasıdır. Barolar, ticaret odaları, eczacı odaları gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kayıtları bu mahiyettedir. Ancak alacağı gösteren kaydın 6183 sayılı AATUHK'nın 21. maddesi hükümlerine tabi olmaması gerekmektedir. 6183 sayılı AATUHK'ya tabi alacaklar için bu kanundaki hacze iştirak hükümleri uygulanacaktır. Bu durumda 6183 sayılı Kanuna tabi olmayan kamu hizmetinden kaynaklanan parafiskal alacaklar, meslek kuruluşları alacakları için İİK 100/3 madde hükümlerine dayanabileceklerdir. Yine parafiskal kurumlardan olan Sosyal Güvenlik Kurumu ise alacakları bakımından 5510 sayılı kendi Kanununda 6183 sayılı Kanun hükümlerine atıf yaptığından hacze iştiraki 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yapabileceklerdir.

Alacaklının alacağını gösteren ve ilk hacze dayanak takip talebi veya dava tarihinden önceki bir tarihi gösteren ve borçlunun imzasını taşıyan senedin takip talebi veya dava tarihinden önce tasdik edilmiş olması gerekir. Genel olarak belgelerin üzerinde yer alan imzaların imzayı atan kişiye ait olduğunu tespit etme görevi genel olarak 1512 sayılı Noterlik Kanununun 60/2. maddesi gereğince noterlerce yapılabilmektedir. Diğer taraftan 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile atılan imza da aynı hukuki sonucu doğurmaktadır. Zaman damgası ise bir elektronik verinin kayıt edildiği zamanı tespit eden kayıttır. Bu kayıtlar 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu kapsamında yetki almış elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından sağlanmaktadır. Dijital olarak oluşturulmuş bir senette yer alan borçlunun borcunu ikrar ettiği kayıtların da hacze iştiraktan faydalanabilmeleri gerekmektedir. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1526. maddesinde yer alan güvenli elektronik imza ile düzenlenemeyecek senetler poliçe, bono, çek, makbuz senedi, varant ve kambiyo senetlerine benzeyen senetler ile sınırlı tutulmuştur. Diğer taraftan borçlandırıcı senet mahiyetindeki faturaların da 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 242. maddesindeki yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından elektronik ortamda da düzenlenmesi mümkün hale getirilmiş ve Gelir İdaresi Başkanlığının kontrolünde doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığının sistemi üzerinden veya yetki almış entegratörler aracılığıyla elektronik fatura düzenlenebilir hale gelmiştir. 6102 sayılı TTK'nın 21. maddesi gereğince borçlu 8 gün içerisinde faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş sayılacaktır. Bu durumda ilk haczin dayandığı takip talep veya dava tarihinden önce kesinleşmiş e-faturaya dayalı alacakların İİK 100/3 gereğince hacze iştirak edip

edemeyeceği tartışma konusu yapılabilecektir. Bu tip alacaklara karşı yapılabilecek itirazlar e-faturanın elektronik imza kullanılmadan düzenlenmesi (e-fatura Gelir İdaresi Başkanlığının vermiş olduğu şifreler kullanılarak düzenlenmektedir) ve borçlunun imzasını taşımadığı yönünde olabilir.

6102 sayılı TTK'nın 1525. maddesi gereğince taraflar açıkça anlaşmaları halinde ihbarları, ihtarları, itirazları ve benzeri beyanları; fatura, teyit mektubu, iştirak taahhütnamesi, toplantı çağrıları ve bu hüküm uyarınca yapılan elektronik gönderme ve elektronik saklama sözleşmesini, elektronik ortamda düzenleyebileceklerdir. 1525/2. maddesine dayanarak hazırlanan Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında, kayıtlı elektronik posta sistemi üzerinden elektronik imza kullanılarak gönderilen açık borç ikrarlarını da tarih ve imzası tasdik edilmiş senet olarak görmek gerekmektedir.

Hacze iştirak edebilecek diğer alacaklılar ise ilk hacze dayanak takip talebi veya dava tarihinden önceki tarihli resmi dairelerin veya yetkili makamların yetkileri dahilinde ve usulüne göre verdikleri makbuz veya belgeye dayanan alacaklardır. Bu tip alacaklara en tipik olarak 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesi gereğince düzenlenen uzlaşma tutanakları ile 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununun 18. maddesi gereğince düzenlenen anlaşma tutanaklarında belirtilen alacaklar örnek olarak verilebilir. Gerek uzlaşma tutanakları (1136/35-A) gerek anlaşma tutanakları (6325/18) gerekse noterlerce düzenlenmiş para borcunun ikrarını içeren senetler (2004/38) ilam niteliğinde sayılsa da İİK 100/2 maddesinde belirtilen ilamlar dava üzerine alınan ilamlarla sınırlı tutulmuştur. Ancak bunlar 100/3 ve 100/4 maddesi hükümleri çerçevesinde yine hacze iştirak edebileceklerdir.

Hacze iştirak ilk haciz ile sınırlı tutulmuştur. Buradaki ilk haczi, alacağını henüz tahsil etmemiş ve devam eden birinci sıradaki haciz olarak anlamak gerekir. Birinci sıradaki haciz herhangi bir sebep ile düştüğünde takip eden derecedeki haciz ilk sıradaki haciz haline gelecek ve bu hacze de iştirak edilebilecektir. İlk hacze iştirak etmiş alacakların tamamı ödendikten sonra eğer bakiye bir tutar kalmış ise bu tutara diğer alacaklılar önceki derecede artacak bedeller bakımından hacze iştirak edebileceklerdir. Tüm alacaklıların alacağı karşılandıktan sonra kalan tutar ise borçluya iade edilecektir.

Hacze Rüçhanlı İştirak

Bazı kamu alacaklarının takibi 6183 sayılı AATUHK hükümlerine göre yapılmaktadır. Kamu alacakları hacze takipsiz iştirak edebilecek alacaklar arasında sayılmamıştır. 2004 sayılı İİK hükümleri çerçevesinde takibi yapılmayan kamu alacaklarının hacze iştirakini düzenleyen bir hüküm de İİK'da açıkça yer almamaktadır. Ancak kamu alacağı mahiyetinde olmakla birlikte 6183 sayılı AATUHK'ya göre takibi yapılamayan alacaklar bakımından İİK hükümleri çerçevesinde takip yapılabileceğinden hacze iştirak kuralları İİK hükümleri çerçevesinde değerlendirilecektir.

6183 sayılı Kanunun 21. maddesinde kamu alacakları için haciz konulan malların daha önceden üçüncü şahıslar tarafından İİK hükümleri çerçevesinde haczedilmiş olması halinde kamu haczinin bu hacizlere iştirak edebileceği düzenlenmiştir. Kamu alacağından kaynaklanan hacizler, alacağın ne zaman kesinleştiğine bakılmaksızın hacze iştirak edebilecektir. Kanun koyucu İİK'da takip talep veya dava tarihini esas almasına karşın 6183 sayılı Kanunda ödeme emrinin düzenlenme tarihi gibi bir tarih belirlemesi yapılmamıştır. Dolayısıyla kamu alacakları bakımından iştirak için haciz yapabilme koşullarının bulunması yeterli olacaktır. Alacaklı kamu idaresinin 6183 sayılı Kanunun 13. vd maddeleri gereğince yapılan ihtiyati hacizler de hacze iştirak edebilecektir. Kamu alacağı bakımından yapılan ihtiyati hacizler İİK'daki ihtiyati haczin kural ve kısıtlamalarına tabi değildir.

İİK hükümlerinden farklı olarak iştirak edilebilecek haczin ilk haciz olup olmadığı yönünde bir belirleme yapılmamıştır. Maddede iflas halinde kamu alacağı için İİK 206. maddesinde belirtilen sıra cetvelinin üçüncü sırasında imtiyazlı alacaklar arasında yer alacağı düzenlenmiş ise de hacze iştirak bakımından 206. maddedeki sıralar dikkate alınmayacaktır. İİK 207. maddesi gereğince sıra cetvelinde önceki sıradaki alacaklılar alacaklarının tamamını almadıkça takip eden sıralara pay verilemeyeceğinden, kamu alacağının sonradan hacze iştirak etmesi halinde kanun gereği yapılacak garameten paylaşımın mevcut sıralardaki ilk sıra ile birlikte yapılması gerekir. Yani eğer birinci sırada imtiyazlı alacaklılar varsa birinci sıra ile yoksa ilk olarak hangi sıra cetvelde yer almış ise o sırayla birlikte garameten paylaşım yapılacaktır.

Rüçhanlı Alacaklar

Rüçhanlı alacaklar sıra cetvelinde öncelikli olarak masraflardan sonra tahsil edilecek alacaklardır. İİK'nın 206. maddesinin birinci fıkrasında rehinli alacaklar ilk sırada yer almaktadır. Rehin tabiri İİK 23. madde gereğince ipotek ve taşınır rehni kavramına giren bütün taşınır ve taşınmaz rehinlerini içerir. Taşınmaz rehni 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda düzenlenmiş olup 850. maddesi gereğince ancak ipotek, ipotekli borç senedi veya irat senedi şeklinde kurulabilecektir. İpoteğe konu olan taşınmazın borçlunun mülkiyetinde olması gerekmemektedir. Malikin alacaklısı taşınmazın satışını istediğinde de malikin alacaklısı olmayan ancak rehin alacaklısının önceliği bulunacaktır. İpoteğin tesisi istisnai durumlar haricinde tapuya tescil ile mümkün olacaktır. Taşınmaz rehni ise zilyetliği devir zorunluluğu olan veya olmayan olarak iki türde karşımıza çıkabilir. TMK'nın 939. maddesi gereğince kural olarak rehne konu taşınmazın zilyetliğinin alacaklıya devri ile mümkündür. Diğer taraftan 940. maddede zilyetlik devredilmeden hayvanlar üzerinde özel sicile yazılmak suretiyle rehin kurulabileceği kabul edilmiştir. Yasal olarak tescile tabi olan mallar üzerinde de ilgili sicile yazılmak suretiyle rehin kurulabilecektir. 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile teslimsiz taşınır rehni kapsamı genişletilmiştir. Rehinli Taşınır Sicili Yönetmeliği kapsamında sicile kaydedilen rehinler de alacağı rüçhanlı hale getirecektir. Bir taşınır üzerinde, biri sicilli olmak üzere birden fazla rehin hakkının varlığı halinde rehinler arasında öncelik ilişkisini belirlerken hakların kuruluş tarihleri esas alınacaktır (Yıldız, 2022, s. s.155). Zilyetliği teslim suretiyle kurulan taşınır rehinlerinde zilyetliği teslim iradesinin rehin amacıyla ortaya konulduğunun ispat yükü ilgili taraflara ait olacaktır.

Satılan malın ithalinden kaynaklanan gümrük vergisi ile malın aynından kaynaklanan vergi ve resimler ise rehinli alacaklardan sonra tahsil edilecek alacaklar olarak belirtilmiştir. 2018 yılında 7101 sayılı Kanunun 5. maddesi ile satılan malın aynından kaynaklanan vergilerin önceliği ile rehinli alacakların öncelik sırası değiştirilmiştir. Rüçhan hakkı tanınan resim ve vergilerin aynı zamanda 6183 sayılı Kanun kapsamında takibi yapılan kamu alacakları olması sebebiyle 6183 sayılı Kanunun 21. maddesinde de rehinli alacaklardan sonra geleceğine dair 7101 sayılı Kanunun 47. maddesi ile benzer düzenleme yapılmıştır. Yurt dışında imal edilmiş bir malın Türkiye'de serbest dolaşıma girebilmesi için kanunlarda öngörülen gümrük yükümlülüklerinin ödenmiş olması gerekmektedir. Gümrük Kanununun 3. maddesi gereğince "gümrük yükümlülüğü" deyimi, yükümlünün gümrük vergilerini ödemesi zorunluluğunu, "gümrük vergileri" deyimi ise ilgili mevzuat uyarınca eşyaya uygulanan ithalat vergilerinin ya da ihracat vergilerinin tümünü ifade eder. İthalde alınan katma değer vergisi 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda düzenlenmiş olmasına karşın, ithalat esnasında ödenmesi gerektiğinden gümrük vergisi niteliğindedir. Malın aynından kaynaklanan vergiler ise mala sahip olma, malı elinde bulundurma veya kullanıma uygun hale gelmesi için ödenmesi gereken vergilerdir. Motorlu taşıtlar üzerinden 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu uyarınca alınan motorlu taşıtlar vergisi, taşınmazlar üzerinden 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu

uyarınca alınan arazi, bina ve değerli konut vergileri malın aynından kaynaklanan vergilere örnek olarak verilebilir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 166. maddesinde özel bir rüçhan hali düzenlenmiştir. Buna göre avukatın müvekkili ile yaptığı sözleşme ile kararlaştırılan ve hakim tarafından takdir olunan vekalet ücreti alacaklarının tahsili bakımından avukatın kendi çalışması sonucunda müvekkilin muhafaza ettiği veya kazandığı mallar ve davadaki diğer taraftan ilam gereğince tahsil edilecek para yahut alınacak mallar üzerinde diğer tüm alacaklılara nazaran rüçhan hakkına sahiptir. Borçlunun iflas etmesi halinde ise avukatlık ücretinden kaynaklanan İİK'nın 206. maddesinin birinci fıkrasında sayılan rehinli alacaklar ile eşyanın ithalinden veya aynından kaynaklanan vergi ve resimlerden sonra ancak tüm sıra cetvelinde yer alan birinci sıradan önce gelecektir. İflas hali dışında ise koşulları sağlayan avukatın ücret alacağı rehinli alacaklardan da önce gelecektir.

İmtiyazlı Alacakların Hacze İştiraki

2004 sayılı İİK'nın 138. Maddesine göre haczedilmiş malların tamamıyla satıldıktan sonra bedelleri ilgililerine hisselerine göre paylaştırılacaktır. Hisselerine göre paylaştırma 6183 sayılı Kanunun 21. maddesinde garameten paylaşım İİK'nın 207. maddesinde alacaklar arasında müsavi hak olarak tanımlanmıştır. İİK'nın 140. maddesinde sıra cetveline ilişkin olarak alacakların 206. madde gereğince sıralanacağı belirtilmiştir. 206. maddede belirtilen ilk üç sıra imtiyazlı alacakları ifade etmektedir. Kanun koyucu imtiyazlı alacakların hacze iştirakine ilişkin açık bir düzenleme yapmamıştır. 206. madde kapsamında belirtilen imtiyazlı alacakların bazıları için 101. maddede hacze takip yapmaksızın iştirak edebileceği düzenlenmiştir. 206. madde kapsamında sıra cetveli oluşturulurken rüçhanlı alacaklardan sonra gelmek üzere sadece hacze iştirak etme hakkı bulunan alacaklılar arasında sıra cetveli oluşturulacak ve ilk haczi yapan özel bir önceliğe sahip olmaksızın bu sıra cetvelinde yer alacaktır. İlk haczin yapılmış olması alacaklısına ilk sıradaki ile hisseleri oranında paylaşma hakkı vermeyecektir (Deynekli, 2008, s. s.49). 207. madde gereğince ilk hacizden önceki sıraya yerleşenler alacaklarını aldıktan sonra ilk haczi yapan eğer bakiye ilgili sıradaki tüm borçları karşılamaya yetmez ise bu sıradaki diğer alacaklarla hisseleri oranında paylaşma tabi olacaktır.

Sıra Cetvelinin Oluşturulması

Gerek hacizde gerekse iflasta sıra cetvelinin oluşturulması 206. maddedeki sıraya tabi tutulmuştur. Her ne kadar sıra cetvelinin oluşturulmasında 206. madde uygulansa da iflas durumunda hacze iştirak kuralları işletilmeyeceğinden farklılık ortaya çıkmaktadır. Örneğin 6183 sayılı Kanunun 21. maddesiyle kamu alacaklarına tanınan rüçhan hakkının kullanılmasında genel olarak hacze iştirak ederek garameten bir paylaşım öngörülmüşken hacze iştirak için haczin ilk haciz olup olmadığı önemsenmemiştir. Buna karşın iflas durumunda ise kamu alacakları İİK'nın 206. maddesinde belirtilen üçüncü sıra alacaklıları arasında sayılmıştır. Bu yolla kamu alacakları iflas durumunda birinci ve ikinci sırada yer alan imtiyazlı alacaklardan sonra pay almak üzere üçüncü sırada konumlandırılmıştır. Avukatlık Kanununun 166. maddesinde belirtilen rüçhanlı avukatlık ücreti de iflas halinde İİK'nın 206. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen rehinli alacaklar ile satılan malın ithalinde ödenmesi gereken gümrük vergisi ile aynından kaynaklanan vergi ve resimlerden sonra olacak şekilde konumlandırılmıştır. Rüçhanlı alacaklar öncelikli olarak sıralandıktan sonra bunlar sırayla alacaklarının tamamını alacaklardır. İlk haciz ve ilk hacze iştirak etme hakkı olan takipli veya takipsiz hacze iştirak eden alacaklılar arasında 206. maddede belirtilen sıralarda yer alacak şekilde birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sıralar oluşturulur. İlgili sırada yer alma bakımından ilk haczin hacze iştirak eden diğer alacaklara nazaran rüçhan hakkı yoktur. İlk haciz dayanağı alacağın imtiyaz durumuna göre sıra cetvelinde yerini alacaktır. Her sıradaki alacaklar kendi

aralarında garameten paylaşım yapacaklardır. Bir önceki sıra tüm alacağını almadan diğer sıradaki alacaklar hacze iştirak etmiş olsa bile pay alamayacaklardır. İlk hacze iştirak etmiş alacakların tamamı ödendikten sonra derecedeki hacze iştirak etmiş alacaklar sırası ile alacağının tamamını almak suretiyle satış bedelinden paylarını alacaklardır. Tüm alacaklılar alacaklarını tahsil ettikten sonra kalan bir bedel var ise bakiye borçluya iade edilecektir.

Tablo 1: Hacizde Sıra Cetveli

Sıra	Alacak Türü	Pay	Dayanak
1	Satış masrafları	Tamamı	2004/138
2	Avukatlık ücreti	Tamamı	1136/166
3	Rehinli alacak	Tamamı	2004/206
4	Malın ithal veya aynından kaynaklanan vergi, resim	Tamamı	2004/206
5	Birinci sıra imtiyazlı alacaklar ve kamu alacakları	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-207 6183/21
6	İkinci sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-208
7	Üçüncü sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-209
8	Hacze iştirak etmiş diğer alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-210
9	Takip eden derecedeki alacaklılar	Tamamı	2004/100
10	Borçlu	Kalan	

Tablo 2 : İflasta Sıra Cetveli

Sıra	İflas	Pay	Dayanak
1	Satış masrafları	Tamamı	2004/138
2	Rehinli alacak	Tamamı	2004/206
3	Malın ithal veya aynından kaynaklanan vergi, resim	Tamamı	2004/206
4	Avukatlık ücreti	Tamamı	1136/166
5	Birinci sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/206-207
6	İkinci sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/206-207
7	Üçüncü sıra imtiyazlı alacaklar ve kamu alacakları	Kendi aralarında garameten	2004/206-207 6183/21
8	Diğer alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/206-207
9	Borçlu	Kalan	

İlk Haczin Kamu Alacağına Dayanması Halinde Hacze İştirak

6183 sayılı AATUHK'nın 21. maddesindeki iştirak kamu alacağının üçüncü şahıslar tarafından yapılan hacizlere iştirakini düzenlerken, ilk haczin kamu alacağı olması halinde üçüncü şahıslar tarafından konulan haczin iştirakine izin verilmemiştir. 6183 sayılı AATUHK'nın 69. maddesinde kamu haczine iştirak sadece diğer kamu idarelerinin haczi ile sınırlı tutulmuştur. Kamu idareleri arasında hacze iştirak için öncelikle ilk haczin kamu alacağından dolayı konulmuş olması gerekir (Küçük, 2022, s. s. 93). Diğer kamu idarelerinin hacze iştirakinin haczedilen malların herhangi birinin paraya çevrildiği ana kadar yapılması gerekmektedir. İştirak edilmek istenen hacze konu mallardan herhangi biri paraya çevrilmişse artık o hacze iştirak edilemez (Candan, 2007, s. s. 391). Diğer bir şart ise hacze iştirak

edebilecek alacakların iştirak edilecek haczin haciz tarihinden önce tahakkuk etmiş olması gerekmektedir.

Kamu hazine iştirak halinde paranın paylaşılması bakımından garameten paylaşım usulü benimsenmemiştir. Kamu idareleri arasında garameten paylaşım olmasa da, sonraki sıralarda yer alan kamu idarelerin haczinin ilk sıradaki kamu idaresinin hazine iştirak etmesi, onun bulunduğu sıraya katılıp onun ardında yer alması durumu vardır (Üstün, Kamu İdareleri Tarafından Konulan Hacizler Arasında Öncelik (Kamu İdareleri Arasında Hacze İştirak), 2015, s. s. 67). 6183 sayılı Kanunun 74. maddesi gereğince haczedilen malların satışından elde edilen bedelden, takip masrafları ve takip edilen amme alacağı düşüldükten sonra geriye kalan kısım borçlunun ödeme zamanı veya istenebilecek duruma gelmiş borçlarına mahsup edilecektir. İlk haczi koyan kamu idaresinin alacağının tamamı ödendikten sonra kalan kısım hacze iştirak tarihi sırasına göre bu kurumların alacakları mahsup edilmek üzere hacze iştirak eden dairelere ödenecektir. İlk haczi koyan idarenin sadece hacze konu alacağı değil paylaşım yapılmıyaya kadar vadesi gelmiş veya tahakkuk etmiş tüm alacakları ilk sırada tahsil edilecek alacaklardandır. 74. maddede artan kısmın hacze iştirak etmiş başka dairelerin alacakları ayrıldıktan sonra kalan kısmının borçluya verileceği düzenlenmiştir. 74. maddede hacze iştirak etmiş alacaklıların alacak miktarı konusunda bir sınır belirlenmemiş olsa da hacze iştirak edecek kamu alacaklarının sınırları 69. maddede açıkça belirlenmiştir. Bu nedenle iştirak eden idarelerin alacağı bakımından dikkate alınacak tutar sadece hacze iştirak için bildirilen alacakları ile sınırlıdır.

Zamanında ödenmeyen kamu alacakları için cebren tahsil hükümleri uygulanacaktır. Kural olarak ödeme süresi geçmeyen alacaklar bakımından ise cebri tahsil işlemlerinin yapılmaması gerekir. Bunun istisnası 6183 sayılı Kanunun 13. maddesindeki ihtiyati haciz uygulamalarıdır. Cebren tahsil ve şekilleri 54. maddede teminatın paraya çevrilmesi, kefilin takibi, malların haczedilerek paraya çevrilmesi ve borçlunun iflasının istenmesi olarak belirtilmiştir.

6183 sayılı Kanun kapsamında haciz konulan mallar üzerinde alacaklı kamu idaresinin izni alınmadan borçlu herhangi bir şekilde hacizli mallar üzerinde 73. madde gereğince tasarruf edemez. Tasarruf engeli malın üçüncü şahıslara devri ve üzerinde ayni veya şahsi haklar tesis edilmesi dahil her türlü tasarrufu kapsamaktadır. Haczi koyan tahsil dairesi buna aykırı hareketin cezası mucip olduğunu borçluya ihtar edecektir. Kamu borçlusunun borcunu tahsil etmek için kullanılacak mallarının azaltılması veya yok edilmesi suç olarak düzenlenmiştir (Başbüyük, 2014, s. s. 73). 73. madde gereğince borçluya yapılacak ihtar da belirtilen ceza 110. maddede yer alan kamu alacağının tahsiline engel olma suçunun cezasıdır.

Kamu Haczi

55. madde gereğince cebren tahsil işlemine başlanabilmesi için öncelikle borçluya ödeme emri tebliğ edilmesi ve borcun 15 gün içerisinde ödenmemesi halinde cebri tahsil işlemlerine başlanacağını bildirilmiş olması gerekir. Verilen süre sonunda ödeme yapmayan borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince 62. maddeye göre haczedilebilecektir.

Teminatın Haciz

Kamu alacakları çoğunlukla borçlusuna doğrudan mal veya hizmet sunumu şeklinde fayda sağlamayan tek taraflı sürekli yükümlülüklerden oluşmaktadır. Kamu gelirlerinin sürdürülebilir bir şekilde tahakkuk ve tahsil edilebilmesi için yükümlülerin faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve kamu alacağını doğuran işlemleri gerçekleştirebilmeleri gerekir. Diğer

tarafından Anayasamızın 73. maddesinde vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacı olarak belirlenmekle beraber 5. maddede kişilerin ve toplumun refahını sağlamak amacıyla ekonomik ve sosyal engelleri kaldırma devletin görevleri arasında sayılmıştır. 6183 sayılı Kanunun 62. maddesinde tahsil daireleri alacaklı kamu idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar koruma yükümlülüğü getirilmiştir. Kamu alacaklarının tahsilinde sadece alacağın tahsili değil, aynı zamanda çoğunlukla vergi veya benzeri mali yükümlülük nedeniyle borçlanan mükellefin işine de devam edebilmesine öncelik tanınmaktadır. Kamu borçlusuna gösterilebilecek toleransa da yine kanunlarda yer verilmiştir. Borcunu ödeyemeyen kamu borçluları için yapılandırma düzenlemeleri bu yaklaşımın bir tezahürüdür. Diğer taraftan borçlunun borcunu makul bir şekilde ödeyebilmesi ve faaliyetinde devam edebilmesi diğer taraftan da kamu alacağının güvence altına alınabilmesi için teminat uygulaması bulunmaktadır. 6183 sayılı Kanunun 10. maddesinde teminat olarak kabul edilebilecek değerler arasında borçlunun veya borçlu lehine üçüncü şahıslar tarafından gösterilen ve alacaklı kamu idaresince haciz varakası ile haczedilen menkul ve gayrimenkul mallar da yer almaktadır.

6183 sayılı Kanunun 56. maddesinde teminat gösterilmiş bulunan kamu alacağının vadesinde ödenmemesi halinde, borcun 15 gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya diğer şekillerle cebren tahsile devam olunacağı borçluya bildirilmek zorundadır. Verilen süre içinde borç ödenmediği takdirde teminat paraya çevrilerek amme alacağı tahsil edilecektir. Teminatın nakde çevrilmesi İİK'nın 145. vd maddelerinde yer alan taşınır rehininin ve ipoteklin paraya çevirme prosedürüne benzemektedir.

6183 sayılı Kanundaki teminat kavramı kamu alacakları bakımından rehin niteliğindedir. Teminatın ne şekilde isteneceği ve süresi konusunda bir açıklama olmamakla beraber uygulamadan teminat yazıyla istenmektedir (Ay & Baran, 2014, s. s. 49). Gayrimenkullerin teminat olarak kabul edilmesi merasimi ipotekten farklı olarak haciz suretiyle tamamlanmaktadır. Borçlu tarafından kendi iradesine bağlı olarak gösterilen, borçlu veya üçüncü kişilere ait teminat olarak kabul edilebilecek aynı bir değer olan menkul ve gayrimenkuller, alacaklı tahsil dairesi tarafından haciz altına aldığı anda teminat gösterilmiş olmaktadır (Sarıcaoğlu, 2020, s. s. 883). Teminat amacıyla haczedilen mallar üzerinde Medeni Kanun hükümleri çerçevesinde borçlu rehin veya ipotek de tesis ettiremeyecektir. Belirli bir kamu alacağı için teminat alınmış olsa da teminatın paraya çevrilmesi yoluyla elde edilecek bedel teminat altına alınan kamu alacağına mahsup edildikten sonra kalan kısım öncelikle alacaklı kamu idaresinin vadesi gelmiş veya tahakkuk etmiş alacakları için ayrıldıktan sonra kalan kısım hacze iştirak edebilecek kamu idarelerine ödenecektir. Kanun koyucu üzerinde rehin veya ipotek bulunan malların teminat olarak alınmasında bir kısıtlama getirmemiştir. Mal üzerine teminat haczi uygulanması durumunda, tahsil dairesince teminatın nakde çevrilmesi sırasında teminat haczinden önceki hacizlere yine 6183 sayılı Kanunun 21. maddesi gereğince iştirak edilebilecektir. Oysa ki İİK hükümleri çerçevesinde rehinli alacakların kendinden önceki hacizlere iştirak hakları bulunmamaktadır.

İhtiyati Haciz

Belli şartların bulunması halinde alacaklı kamu idaresinin bulunduğu yerdeki en büyük memurun kararıyla haciz hükümlerine tabi olarak ihtiyati haciz uygulanabilmektedir. 2004 sayılı Kanunun 264. maddesinden farklı olarak ihtiyati haczin uygulanması için icrai hacze dönüşmesine gerek yoktur. İhtiyati haciz uygulanacak mal üzerinde daha önceden üçüncü kişilerin haczinin bulunmuş olması halinde kamu idaresinin 6183 sayılı Kanunun 21. maddesi gereğince hacze iştirak etmesinin önünde bir engel yoktur. Teminat verilmemesi nedeniyle tesis edilecek ihtiyati haciz tutarının, vergi aslı, gecikme faizi ile ceza tutarlarını karşılayacak değerde olması, ihtiyati haciz tutarının ilk hesaplamalara göre belirlenen kamu alacağı tutarını

aşmaması gerekir (Balcı, 2020, s. s. 182). Ancak hacze iştirak edebilecek alacakların paraya çevirme tarihine kadar vadesi gelmiş veya tahakkuk etmiş olması gerekmektedir. Kamu ihtiyatı haczinin önce uygulanması halinde üçüncü şahıslar tarafından yapılacak hacizlerin ihtiyatı hacze iştirak etme olanağı yoktur. İhtiyaten hacze konu mallar üzerinde üçüncü şahıslar tarafından da haciz konulması halinde bu malların üçüncü şahıslar tarafından satışının istenmesinin önünde de bir engel yoktur.

Rehinden Önceki Hacze İştirak

İİK'nın 268. maddesinde rehinden önce ihtiyatı veya icrai haciz bulunması halinde kamu alacağı dahil hiçbir haczin rehinden önceki hacze iştirak edemeyeceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme 4969 sayılı Kanunun 64. maddesiyle rehinin tesisinden sonra haciz konulması hâlinde, konulan haczin rehini aşarak rehinin önündeki hacze veya ihtiyatî hacze iştirak edemeyeceği esası getirilerek, tapu siciline güven ve aleniyet ilkesine uyum sağlanması amacıyla getirilmiştir. Bu sınırlama tüm kamu alacakları için geçerli olmak üzere getirilmiş olmakla birlikte 5479 sayılı Kanunun 4. maddesiyle amme alacaklarına tanınan rüçhan hakkının genel bütçe vergi gelirleri açısından korunması amacıyla genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faizler için tatbik edilen hacizler bakımından istisna edilmiştir. Dolayısıyla rehinden önce bir haciz varsa genel bütçeye tabi olan vergi, resim ve harçlar bakımından rehinli alacakların önceliği tanınmış olmakla birlikte ilk hacze iştirak etme suretiyle rehinli alacağın da önüne geçilebilmektedir.

Kamu Alacağı

Hacze iştirakle ilgili sıra cetvelinin oluşturulabilmesi bakımından kamu alacaklarının tanım ve tasnifi önemli olacaktır. Kamu alacağı kavramı geniş anlamda kamusal mal ve hizmetlerin sunumu karşılığında bu kanunla belirlenen yükümlülerin ödemesi gereken bedeller olarak karşımıza çıkabilir. Kamu hizmeti doğrudan devlet tarafından verilebileceği gibi kuruluş kanunlarıyla kamu hizmeti vermekle görevlendirilen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıyla sosyal güvenlik kurumları tarafından da verilebilmektedir. Ancak 6183 sayılı Kanunda kamunun tüm alacakları değil, belirli alacakları kapsam içerisine alınmıştır.

6183 sayılı Kanunun 1. maddesinde kapsam hem alacaklı kamu idaresi yönünden hem de kamu alacağı türü yönünden sınırlandırılmıştır. Buna göre devlete, il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları bu kapsam dahilinde olacaktır. Diğer taraftan bu idarelerin kamu hizmet uygulamalarından kaynaklanan diğer alacakları ile kanun kapsamında yer alan alacakların takip masrafları hakkında bu kanun hükümleri uygulanacaktır. Dolayısıyla devlet, il özel idareleri ve belediyelerin gözetim ve denetimi altında yapılan faaliyetler kapsamında sunulan kamu hizmetlerinin uygulanmasından doğan alacaklar AATUHK kapsamında kamu alacağı sayılacaktır (Üstün, 2013, s. s. 43).

Devlet, il özel idareleri ve belediyelerin sözleşmeden, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğan alacakları ise kanun kapsamında yer almayacaktır. Örneğin Devlet İhale Kanunu kapsamında satış, kira veya ecrimisil bedelleri, Kamu Sözleşmeleri Kanunu kapsamında satın alınan mal veya hizmetlere ilişkin sözleşme koşulları çerçevesinde cezai şartlar, imtiyaz sözleşmeleri kapsamında kamuya ödenecek bedeller de kamuya ait alacaklar olmasına karşın, 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanmayacaktır. Kamu alacaklarının ayrıştırılmasında doğuş sebepleri dışındaki temel fark rızaen ödenmedikleri takdirde takibinde uygulanacak cebri icraya ilişkin kanunların farklı olmasıdır (Şenyüz, 2018, s. s. 893). 6183 sayılı Kanun kapsamda yer almayan kamuya ait diğer alacakların takibi genel hükümlere göre yapılacaktır.

Devlet kavramı 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun I sayılı Cetvelde belirtilen genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerini, II sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli idareleri, III sayılı Cetvelde düzenlenen düzenleyici ve denetleyici kurumları ve IV sayılı Cetvelde düzenlenen sosyal güvenlik kurumlarını kapsamaktadır. Ancak sosyal güvenlik kurumlarının üyelerinden aldığı bedeller parafiskal gelir olduğundan kanun kapsamında yer almayacaktır. Ancak 5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kendine özgü cebri tahsil hükümleri içermekle birlikte 88. maddesi ile 6183 sayılı Kanunun gecikme zammını düzenleyen 51. maddesi, tahsil zamanaşımını düzenleyen 102. maddesi ve tahsil imkansızlığı sebebiyle terkin düzenleyen 106. maddesi hükümleri hariç olmak üzere SGK'nın süresinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsili için de uygulanacaktır.

İİK'nın 268. maddesi gereğince rehinden önce hacze iştirak yasağının istisnası olan genel bütçeye gelir kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağlı zam ve faiz şeklindeki kamu alacaklarının tespiti bakımından bütçenin B Cetveline bakmak gerekmektedir. Buna göre gelir vergisi, kurumlar vergisi, veraset ve intikal vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, değerli konut vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, şans oyunları vergisi, özel iletişim vergisi, dijital hizmet vergisi, konaklama vergisi, gümrük vergileri, damga vergisi, yargı harçları, noter harçları, vergi yargısı harçları, tapu sicil harçları, pasaport ve konsolosluk harçları, gemi ve liman harçları, imtiyazname, ruhsatname ve diploma harçları, trafik harçları, diğer harçlar, tahsiline devam edilen eski vergiler, rehinli alacaktan önceki hacze iştirak edebilecek alacaklardır.

Haczedilen malın ithalinde ödenen gümrük vergisi ile aynından kaynaklanan vergi ve resimlerin rüçhan hakkı bulunduğundan, hacze iştirak etmeden ilk haczin önüne geçecek kamu alacaklarıdır. Bu alacaklar belediyelere ait emlak vergisi, genel bütçe geliri olan motorlu taşıtlar vergisi, değerli konut vergisi ve gümrük vergileridir. Ancak bu vergilerin rüçhanlı olabilmesi için haczedilen malla bağlantılı olması gerekmektedir. Haczedilen malla ilgisi olmayan bu tip kamu alacakları diğer kamu alacakları ile beraber değerlendirilecektir. Bu alacaklar rehinden sonra gelmek üzere rüçhanlı olsa da eğer rehinden önce bir haciz var ise bu hacze belediyelere ait olan emlak vergisi haricinde, diğer vergilerin genel bütçe geliri olması sebebiyle rehinin önüne geçebilecektir.

Sıra Cetvelinin Oluşturulması

Kamu alacaklarının bulunması halinde sıra cetvelinin oluşturulması kamu alacağının türüne göre de değişim gösterebilmektedir. İİK'nın 268. maddesinde rehinli alacaklardan önceki hacze iştirak yasağı bulunmasına karşın genel bütçe gelirleri arasında yer alan vergi, resim ve harçlar ile bunlara bağlı vergi ziyai cezası, zam ve faizleri gibi ferileri bu yasaklamanın istisnası olarak hacze iştirak edilebilmektedir.

İlk Haczin Kamu Haczi Olması Halinde Sıra Cetvelinin Oluşturulması

İlk haczin kamu haczi olması halinde üçüncü şahıslar tarafından konulan hacizlerin ilk hacze iştirak etme olanağı olmamakla beraber rehinli alacaklar ile malın aynından veya ithalinden kaynaklanan vergi ve resimler rüçhanlı alacaktır. Diğer taraftan haczedilen mal ile ilgili olarak Avukatlık Kanununun 166. maddesinden kaynaklanan avukatlık ücretinin de tüm alacaklara öncelik hakkı bulunmaktadır. 6183 sayılı Kanunun 74. maddesi gereğince öncelikle takip ve satış masraflarının mahsup edilmesinden sonra kalan tutar paylaşıma tabi olacaktır. Kamu alacaklarına iştirak eden diğer kamu idarelerinin alacakları ödendikten sonra kalan tutarın borçluya iade edileceği hükmüne yer verilmiş olsa da kalan bakiye için İİK hükümlerinin öncelikli olarak uygulanması gerekmektedir. Ancak haczedilen mal paraya çevrilmiş olduğundan İİK hükümleri çerçevesinde hacze iştirak hükümleri uygulanamayacaktır. Diğer taraftan 6183 sayılı Kanunun 47. maddesi gereğince satış bedeli cebren tahsil olunan para

olduğundan aynı idareye bağlı diğer tahsil dairelerinin takip konusu alacaklarına mahsup edilecektir. İflas halinde tüm kamu alacakları İİK 206. maddesinde belirtilen üçüncü sıradaki imtiyazlı alacaklarla beraber değerlendirileceğinden ilk haczin kamu haczi olması sıra cetvelini değiştirmeyecektir. İkinci haczin üçüncü şahıslara ait olması halinde iştirak tablosu aşağıdaki gibi olacaktır.

Tablo 3: İlk Haczin Kamu Haczi Olması Halinde Sıra Cetveli

Sıra	Haciz	Pay	Dayanak
1	Satış masrafları	Tamamı	6183/74
2	Avukatlık ücreti	Tamamı	1136/166
3	Rehinli alacak	Tamamı	6183/21
4	Malın ithal veya aynından kaynaklanan vergi, resim	Tamamı	6183/21
5	İlk haczi koyan idarenin paraya çevirme tarihi itibarıyla vadesi gelen ve tahakkuk etmiş alacakları	Tamamı	6183/74
6	Diğer idarenin hacze iştirak etmiş alacakları hacze iştirak tarihi sırasıyla	Tamamı	6183/74
7	Aynı idarenin takibe iştirak etmiş diğer alacaklı tahsil dairesinin alacakları	Tamamı	6183/47
8	Takip eden derecedeki alacaklar	Tamamı	2004/100
9	Borçlu	Kalan	6183/74

Rehinli Alacaktan Önce Üçüncü Şahsın Haczinin Bulunması Halinde Sıra Cetvelinin Oluşturulması

Rehinli alacaktan önce haczin bulunması halinde rehinli alacağı korumak bakımından İİK 268. madde gereğince hacze iştirak yasaklanmıştır. Ancak bu yasağın sadece hacze iştirak eden alacaklar bakımından geçerli olduğu, rüçhanlı alacakları ise kısıtlamadığı açıktır. Haczedilen malın ithali veya aynından kaynaklanan vergi ve resimler kural olarak rehinli alacaklardan sonra kabul edilse de bunlardan genel bütçe kapsamında yer alan vergi ve resimler 6183 sayılı Kanunun 21. maddesi gereğince istisna hükümlerinden faydalanarak iştirak suretiyle rehinli alacağın önüne geçebilecektir. İlk haczin kamu haczi olması halinde borçlunun, idarenin izni olmaksızın rehin tesis ettirme olanağı yoktur. Bu nedenle rehinden önceki haczin kamu alacağından kaynaklanan haciz olma ihtimali olmadığından İİK 268. madde koşulları da uygulanmayacaktır. Rehinden önce birden fazla haciz olması halinde rehinden önceki hacizlerin iştiraki İİK hükümleri dikkate alınarak sıra cetveline konu edilecek, rehinden sonraki hacizler bakımından sıra cetveli kuralları ayrıca dikkate alınacaktır. Kamu alacaklarının 21. madde kapsamında iştiraki ilk sıradaki hacze olacağından, rehinden önce ancak ilk hacizden sonraki üçüncü şahıslara ait hacizlerin ilk sıradaki hacze kamu alacaklarıyla beraber iştirak edebilmesi için hacze iştirak edebilecek alacaklardan olması gerekmektedir. Rehinden önce üçüncü şahıslara ait haciz bulunması halinde sıra cetveli aşağıdaki gibi oluşacaktır.

Tablo 4 : Rehinden Önce Üçüncü Şahıslara Ait Haciz Bulunması Halinde Sıra Cetveli

Sıra	Haciz	Pay	Dayanak
1	Satış masrafları	Tamamı	2004/138
2	Avukatlık ücreti	Tamamı	1136/166
3	Rehinden önceki birinci sıra imtiyazlı alacaklar ve genel bütçe geliri vergi, resim ve harçlardan kaynaklı kamu alacağı	Kendi aralarında garemten	2004/140-206-207 6183/21
4	Rehinden önceki ikinci sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garemten	2004/140-206-208
5	Rehinden önceki üçüncü sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garemten	2004/140-206-209

6	Rehinden önceki hacze iştirak etmiş diğer alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-210
7	Rehinden önceki ilk hacze iştirak edemeyen takip eden derecedeki alacaklılar	Tamamı	2004/100
8	Rehinli alacak	Tamamı	6183/21
9	Malın ithal veya aynından kaynaklanan genel bütçe geliri dışındaki vergi, resim	Tamamı	6183/21
10	Rehinden sonraki birinci sıra imtiyazlı alacaklar ve rehinden önceki hacizlere iştirak edemeyen kamu alacakları	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-207 6183/21
11	İkinci sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-208
12	Üçüncü sıra imtiyazlı alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-209
13	Hacze iştirak etmiş diğer alacaklar	Kendi aralarında garameten	2004/140-206-210
14	Takip eden derecedeki alacaklılar	Tamamı	2004/100
15	Borçlu	Kalan	

Sonuç

Borçlunun hem özel hem de kamu borçlarının bulunması sonucunda malvarlığı üzerinde alacaklılar haciz uygulayarak haczedilen malı paraya çevirmek suretiyle alacaklarına kavuşmaya çalışmaktadırlar. Borçlunun malvarlığının paraya çevrilmesi sonucunda elde edilen tutarın tüm alacaklıların alacaklarını karşılamaması halinde satış bedelinin paylaştırılmasında 6183 sayılı AATUHK ile 2004 sayılı İİK hükümlerinin birlikte uygulanması gerekmektedir. Diğer taraftan 1136 sayılı Avukatlık Kanunu gibi özel kanunlarda yer alan ve ilgili alacağa rüçhan hakkı veren alacaklar da dikkate alınmak durumundadır. 6183 sayılı Kanunda iflas haline ilişkin özel bir düzenleme yapmak yerine 100. maddesi ile İİK'nın iflasa ilişkin hükümlerine yollama yapıldığından, iflas durumunda sıra cetveli oluşturmasında fazlaca sorun yaşanmamaktadır. Hacze iştirak halinde kamu alacaklarının ilk hacze iştirak ederek 206. maddenin birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklarla garameten paylaşım yapılması, kamu alacaklarının miktarının özellikle Vergi Usul Kanununun 359. maddesindeki fiiller nedeniyle VUK 344. maddesine göre üç kat vergi ziyai cezası ile tarhiyat yapılması, bu alacaklarla ilgili olarak 6183 sayılı Kanunun 13. maddesi gereğince ihtiyati haciz yapılabilecek olması, kamu alacağının yüksek tutarlarla hacze iştirakini sağlamaktadır. Bu durum ilk haczi yapandan önce İİK'nın 206. maddesine göre sıra cetvelinde önceki sıraya başka imtiyazlı alacakların yerleşmesi halinde hiç pay alamama riskini de beraberinde getirmektedir. 6183 sayılı Kanunun menkul ve gayrimenkullere ilişkin teminat işlemlerini haciz varakası ile haciz hükümlerine göre haczetmesi nedeniyle kamu alacaklarına özel rehinli bir alacak türü oluşmaktadır. Kamu alacağı nedeniyle gerek ihtiyati haciz gerek teminaten haciz gerekse de icrai haciz olsun ilk sırada olması halinde sadece diğer kamu alacaklarına iştirak hakkı tanınmış olmakla birlikte haczedilen malların paraya çevrilmesi halinde ilk hacze sahip kamu idaresi sadece haciz koyduğu alacakları değil, paraya çevirme tarihinde vadesi gelmiş veya tahakkuk etmiş tüm alacaklarını öncelikle tahsil edecektir. Kamu haczine iştirak edebilecek olan diğer kamu alacakları ise artan paradan garameten değil, hacze iştirak tarihi sırası dikkate alınarak sırası ile para yettiği ölçüde alacaklarının tamamını alacaklardır. İlk haczin üçüncü şahıslara ait haciz olması diğer bir ifadeyle İİK hükümleri çerçevesinde yapılan takibe dayanması halinde de kamu alacakları hacze iştirak edeceklerdir. Bu durumda kamu alacaklarının hacze iştirak tarihlerinin paylaşımında bir önemi olmayacak, hangi idareye ait olduğuna bakılmaksızın garameten pay alacaklardır.

Rehinli alacaklıların alacaklarını korumak bakımından gerek İİK’da gerekse AATUHK’da haczedilen malın ithalinden veya aynından kaynaklanan vergi ve resimlere dahi öncelik sağlanmış olmasına karşın rehinden önce üçüncü şahıslara ait hacizlerin bulunması durumunda genel bütçeye tabi vergi, resim ve harçlar ile bunlara bağlı vergi cezaları, zam ve faizleri gibi ferileri İİK’nın 268. maddesindeki rehinden önceki iştirak yasağına karşın istisnai olarak 6183 sayılı Kanunun 21. maddesi gereğince iştirak edebilecektir. Rehinden önce birden fazla haczin olması, hacze dayanak alacaklar arasında imtiyazlı alacakların da bulunması sadece rehinli alacakların değil, rehinden önceki ilk haczin bile herhangi bir pay almaması sonucunu getirebilecektir. Bir mal üzerine kamu haczinin uygulanmasından sonra üçüncü şahıslar tarafından haciz uygulanmasının önünde bir engel bulunmamaktadır. 6183 sayılı Kanunun 69. maddesinde kamu haczine iştirak diğer kamu alacaklarıyla sınırlı tutulmuş olmakla birlikte 74. maddedeki paranın paylaşımına ilişkin hükümlerde ilk haczi koyan kamu idaresinin alacağı ile hacze iştirak eden alacakların ödenmesinden sonra kalan bakiye için üçüncü şahısların hacze iştirak edebileceklerine ilişkin bir düzenlemeye yer vermek yerine borçluya iade edileceği düzenlenmiştir. Ancak söz konusu bedeli teşkil eden bakiye bedel haciz konulan malın satış bedeli olduğundan, bu mal üzerine konulan ancak kamu haczine iştirak edemeyen haczi İİK hükümleri çerçevesinde ilk haciz olarak kabul etmek gerekir. Malın paraya çevrilmesinden sonra kalan bakiye bedel paraya çevirme tarihinden sonra oluştuğundan hacze iştirak ancak İİK 100. maddesinin son fıkrası hükümleri çerçevesinde mümkün olabilecektir.

Kaynakça

- Adalet Bakanlığı. (2021, Eylül). *Adalet İstatistikleri 2020* (Cilt Yayın No: 15). Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü.
- Ay, H., & Baran, T. (2014). Kamu Alacaklarının Korunma Yöntemleri ve Bir Değerlendirme. *Sosyoekonomi*, 21(21), 45-68. Temmuz 20, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sosyoekonomi/issue/21081/226976> adresinden alındı
- Başbüyük, İ. (2014). Kamu İcra Hukukunda Kamu Alacağının Tahsiline Etki Eden Suçlar (AATUHK m.110-114). *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16, 4613-4631. Temmuz 20, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/deuhfd/issue/46919/588618> adresinden alındı
- Balcı, M. (2020). *Teminat İsteme ve İhtiyati Haciz Uygulamalarında Yaşanan Hukuki Sorunlar ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Oniki Levha Yayınları.
- Candan, T. (2007). *Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun*. Ankara: Maliye ve Hukuk Yayınları.
- Deynekli, A. (2008). Sıra Cetveli İle İlgili Sorunlar. *Bankacılar Dergisi* (67), 28-69. Temmuz 8, 2022 tarihinde https://www.tbb.org.tr/dosyalar/arastirma_ve_raporlar/sira_cetveli.pdf adresinden alındı
- Erdönmez, G. (2005). İcra ve İflas Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Amme Alacaklarının Tahsiline Etkileri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* (57), 135-161. Temmuz 20, 2022 tarihinde <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-120> adresinden alındı
- Üstün, Ü. S. (2013). Kamu Alacaklarında Rüçhan Hakkı. Legal.
- Üstün, Ü. S. (2015). Kamu Alacaklarına İflasta Öncelik Tanınması. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23(2), 7-19. Temmuz 18, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26656/281311> adresinden alındı
- Üstün, Ü. S. (2015). Kamu İdareleri Tarafından Konulan Hacizler Arasında Öncelik (Kamu İdareleri Arasında Hacze İştirak). *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 23(1), 53-69. Temmuz 20, 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suhfd/issue/26655/281296> adresinden alındı
- Küçük, A. T. (2022). 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a Göre Hacze İştirak. 71(1), 65-104. Temmuz 19, 2022 tarihinde

- <https://doi.org/10.33629/auhfd.1062207> adresinden alındı
- Sarıcaoglu, E. (2020). Kamu Alacağının Korunmasına Yönelik Bir Önlem: 6183 Sayılı Kanuna Göre Teminat. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 22(2), 857-904. Temmuz 19, 2022 tarihinde <https://doi.org/10.33717/deuhfd.787686> adresinden alındı
- Şenyüz, D. (2018). İflasta Vergi Alacakları ve Sırası. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 67(4), 891-952. Temmuz 17, 2022 tarihinde <https://doi.org/10.33629/auhfd.528382> adresinden alındı
- Uyar, T. (2006). Hacze Adi (Takipli) Katılma (İİK m. 100). *TBB Dergisi*(66), 352-376. Temmuz 18, 2022 tarihinde <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2006-66-268> adresinden alındı
- Yıldız, K. (2022). Ticari İşlemlerde Taşınır Rehinleri Arasında Sıra. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 71(1), 129-166. Temmuz 20, 2022 tarihinde <https://doi.org/10.33629/auhfd.1002931> adresinden alındı
- Yılmaz, E. (1973). Hacze Takipli Katılma (Hacze Adi İştirak). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 30(1), 271-316. Temmuz 18, 2022 tarihinde https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000000964 adresinden alındı
- Yılmaz, E. (1974). Hacze Takipsiz Katılma (Hacze İmtiyazlı İştirak). *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 31(1), 361-394. Temmuz 18, 2022 tarihinde https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000000946 adresinden alındı